

nego profesora Władysława Paszka, człowieka o silnej osobowości i o międzynarodowym autorytecie naukowym.

Rys. 1. „Sympozyjna mapa Polski” – rozmieszczenie miejscowości w których organizowano sympozyja maszyn elektrycznych (SME) w latach 1965 – 2015. Posłużono się terminologią zastosowaną w tablicach (rys.7) oraz (4)-zamieszczonej w [1, 2, 3, 4]

Rys. 2 Miejsce obrad trzeciego Sympozjum Maszyn Elektrycznych SME –3, (1967 r.) w Kazimierzu Dolnym. Stoją od strony prawej: prof. Władysław Latek (1916–1991), dr Czesław Sapała (Zakład WAMEL), doc. Stefan Piątek (1914 –1999) i autor opracowania

Do grona osób wyróżniających się bardzo dużym wkładem w rozwój nauki i techniki polskiej, zaliczany jest również prof. dr inż. Tadeusz Śliwiński dr h.c.. Profesor przez przeszło sześćdziesiąt lat pracował twórczo w Instytucie Elektrotechniki w Warszawie, przyczyniając się do rozwoju przemysłu maszyn elektrycznych. W ciągu trzydziestu lat osiągnął wszystkie stopnie kariery naukowej, łącznie z tytułem członka rzeczywistego PAN. W dużym stopniu przyczynił się do rozwoju techniki w dziedzinie maszyn elektrycznych wszystkich odmian, począwszy od maszyn małych. do turbogeneratorów małej mocy. Kierował zespołami opracowującymi nowoczesne serie silników indukcyjnych czterech kolejnych generacji, wdrożonych do produkcji przez przemysł polski. Biorąc udział w ich opracowaniach i opracowaniach trzech generacji silników do napędu wirówek cukrowniczych – jednocześnie przyczyniając się również do ich wdrożenia – dwukrotnie został lau-

reatem zespołowych Nagród Państwowych I Stopnia. Został również odznaczony wysokimi odznaczeniami państwowymi.

Rys. 3. Zabytkowy budynek w Szczawnicy – Zdroju, w którym odbyło się jubileuszowe pięćdziesiąte Sympozjum Maszyn Elektrycznych SME–50

Prof. T. Śliwiński wybitnie przyczynił się do wprowadzenia technik komputerowych w polskich jednostkach naukowo – badawczych oraz w zakładach produkujących maszyny elektryczne. Należy jednocześnie nadmienić, że Profesor przywiązywał bardzo duże znaczenie do eksperymentalnego weryfikowania wyników badań analitycznych. Wyniki obliczeń analitycznych – własnych i zespołowych, zweryfikowanych

w drodze badań – zawarł w ośmiu książkach oraz w około stu artykułach zamieszczonych w czasopiśmie polskich i zagranicznych. Tytuły podstawowych Jego publikacji w postaci obszernych monografii, traktujących o metodach obliczeniowych silników indukcyjnych wymieniłem w publikacjach [2],[4]. W sympozjach maszyn elektrycznych organizowanych w Polsce, Profesor uczestniczył aktywnie od początku ich zaistnienia, prezentując wyniki swoich prac naukowo – badawczych. Duże uznanie świata nauki zdobył w zakresie koordynacji ogólnopolskich programów badań podstawowych w dziedzinie elektryki. Dobrze znał technikę produkcji maszyn elektrycznych, stosowaną zarówno w przemyśle krajowym jak i w przodujących firmach zagranicznych. Był to wynik licznych służbowych wyjazdów zagranicznych. A było ich łącznie sto dwadzieścia. Wielokrotnie prezentował wyniki swoich badań na konferencjach i sympozjach za granicą. Jego olbrzymia pracowitość, staranność wykonania każdego opracowania i dogłębne przemyślenia metod badania i skrupulatnego opracowywania wyników pomiarów, zawsze wywoływały mój podziw. A miałem ku temu okazję, gdyż bezpośrednio przyjacielskie kontakty utrzymywaliśmy przez ok. sześćdziesiąt lat.

Będąc w delegacji służbowej w roku 1971 w Wilnie prowadziłem długą rozmowę z głównym konstruktorem fabryki dr Jurgisem Szliogerisem, na temat metod obliczeniowych jednofazowych silników indukcyjnych. W trakcie rozmowy na zapytanie, którą z metod obliczeniowych stosują inżynierowie fabryki, rozmówca jednoznacznie udzielił odpowiedzi, że posługują się książką „Kleine Einphasenmotoren” prof. T. Śliwińskiego, wydanej przez VEB Verlag Technik w 1961r. Duże było zadowolenie dr J. Szliogerisa, kiedy rok później, będąc w ramach rewanżu w Instytucie Elektrotechniki w Warszawie, został na moją prośbę przyjęty na prawie dwugodzinną rozmowę merytoryczną z prof. T. Śliwińskim. Trzeba nadmienić, że w ówczesnym ZSRR, w tym czasie wydano, co najmniej dwie książki w języku rosyjskim, poświęcone jednofazowym silnikom indukcyjnym.

Do grona osób wyróżniających się prowadzeniem bardzo szerokiej działalności naukowej należał niewątpliwie prof. dr inż. Bolesław Dubicki. Poznałem Profesora w 1950 r. Byłem wówczas studentem drugiego roku Politechniki Warszawskiej. Tak się złożyło, że później, przez kilkadziesiąt lat miałem bezpośredni kontakt z Profesorem (może zgodnie z treścią cytowanych słów piosenki). Ponieważ prof. B. Dubicki prowadził równolegle do pracy naukowej, również szeroko zakrojoną pracę organizacyjną i społeczną. W latach tych byłem członkiem trzech komisji, którym Profesor przewodniczył. Były to komisje istniejące przy PKN, CBJW i SEP. Znając działalność prof. B. Dubickiego z oryginalnych prac w zakresie teorii, kończącymi się opracowaniami monografii z dziedziny maszyn elektrycznych oraz działalności dydaktycznej i społecznej, długo zastanawiałem się dlaczego Profesor nie uczestniczy w sympozjach maszyn elektrycznych. Jeśli dobrze pamiętam, to uczestniczył tylko w jednym sympozjum, które odbyło się w Kazimierzu Dolnym w początkowych latach siedemdziesiątych. Przyjechał wówczas na posiedzenie ze swoim gościem z Anglii.

Rys . 4. Fotografia rodzinna przedstawiająca prof. Władysława Paszka (Pol. Śl.) wraz z synem prof. Stefanem Paszkiem (Pol. Śl.). Aktywny udział prof. Stefana Paszka w sympozjach maszyn elektrycznych wskazuje na kontynuację dzieła ojca

Rys.5. Prof. Eugeniusz Koziej (P.W. 1926 – 2015) – Prezes Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej składa życzenia prof. Władysławowi Paszkowi (1925 – 2004) z okazji 75- lecia urodzin, podczas Sympozjum Maszyn SME–31

Rys. 6. W przyjacielskiej pogawędce. Prof. Władysław Paszek (po prawej stronie) oraz autor wspomnień, w przerwie między posiedzeniami, podczas Sympozjum SME – 37 w Ustroniu Jaszowcu

Rys. 12. Uczestnicy sympozjum SME – 35, na Górze Zamkowej w Kazimierzu Dolnym podczas przerwy w obradach. Na zdjęciu znajdują się: po lewej stronie - prof. Krystyn Pawluk (IEL); po środku – autor opracowania, zaś po prawej stronie prof. Andrzej Bytnar (Instytut Energetyki i– współorganizator SME–35)

Przyczynę nie uczestniczenia w sympozjach odkryłem nieco później. Biorąc udział w posiedzeniach wymienionych trzech komisji, miałem możliwość prowadzenia rozmów z Profesorem na tematy nie tylko służbowe. Wprawdzie prof. B. Dubicki z zasady bardzo racjonalnie gospodarował zarówno swoim czasem, jak i czasem członków komisji, którym Profesor przewodniczył, to jednak podczas niektórych posiedzeń były chwile na rozmowę o charakterze mniej merytorycznym. Pamiętam, że powracał wówczas wspomnieniami nawet do lat młodości. Podczas jednego z wyjazdów służbowych – w ramach spełniania obowiązkowego wizytowania zakładów przemysłowych (w tym przypadku był wyjazd do Zakładu EDA w Poniatowej). Wolnego czasu było wtedy dużo. Wyjazd odbywał się na zlecenie Centralnego Biura Jakości Wyrobów, podporządkowanego wówczas Polskiemu Komitetowi Normalizacyjnemu. Brałem udział w tym wyjeździe jako sekretarz komisji. Delegacja była trzyosobowa (trzecią osobą był starszy wiekiem pracownik CBJW, nie włączający się do rozmowy). W czasie jazdy samochodem, pytałem Profesora o Jego plany działalności ściśle naukowej na najbliższe lata. Odpowiedź była bardzo szczerą i szczegółową. Utwierdziłem się w przekonaniu, że Profesor jest człowiekiem bardzo pracowitym i, że pracuje w domu – na ogół do późna w nocy. Z wypowiedzi wynikało, że zainteresowanie sympozjami Profesora było duże, a wkład do utrzymywania ciągłości

sympozjów maszyn elektrycznych – z powodu braku czasu – ograniczał się do wspomagania finansowego tej imprezy naukowej. Pomoc finansowa приходziła poprzez Komitet Elektrotechniki PAN oraz Sekcję Maszyn i Transformatorów Komitetu Elektrotechniki. Należy przy tym nadmienić, że prof. B. Dubicki przez wiele lat pełnił szereg zaszczytnych funkcji w Polskiej Akademii Nauk. Był również prezesem Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej, które wspierało finansowo i wspiera nadal sympozja. W najwyższym stopniu przyczyniał się do wspomagania finansowego sympozjów w czasie, gdy pełnił funkcję zastępcy sekretarza Wydziału IV Nauk Technicznych PAN (funkcję tę pełnił przez wiele lat). Zasługi Profesora na tym polu były duże, aczkolwiek może nie dla wszystkich elektryków dostrzegalne.

L.p	Data sympozjum	Miejsowość obrad	Nazwa sympozjum lub uwagi dotyczące zakresu tematycznego	Liczba		Organizatorzy
				Referatów	Uczestników	
a	b	c	d	e	f	g
31	20-23 września 1995 r.	Gliwice (Ustroń)	Maszyny synchroniczne dużych i małych mocy z uwzględnieniem warunków zasilania	67	150	Politechnika Śląska, Komitet Elektrotechniki PAN
32	26-29 czerwca 1996 r.	Kraków (Przegorzały)	Diagnostyka maszyn elektrycznych	50	80	Politechnika Krakowska, ABB Dolmel, SEP Oddział Krakowski
33	9-12 czerwca 1997 r.	Poznań (Kiekrz)	Maszyny elektryczne o magnesach trwałych	53	82	Politechnika Poznańska, Komitet Badań Naukowych, PTETiS, Mikroma, Energetyka
34	1998 r.	Łódź (Arturówek)	Straty i sprawność w maszynach elektrycznych	66	78	Politechnika Łódzka, Ministerstwo Edukacji Narodowej, PTETiS, Komitet Elektr. PAN
35	14-16 czerwca 1999 r.	Warszawa (Kazimierz Dolny)	Maszyny Elektryczne w Energetyce	48	100	Politechnika Warszawska, Instytut Energetyki, Instytut Elektrotechniki
36	13-16 czerwca 2000 r.	Wrocław (Szkłarska Poręba)	Zagadnienia metrologiczne w dziedzinie maszyn elektrycznych	104	170	Politechnika Wrocławska z udziałem Politechniki Opolskiej
37	19-22 czerwca 2001 r.	Gliwice (Ustroń-Zawodzie)	Analiza i projektowanie maszyn elektrycznych	80	120	Politechnika Śląska, Komitet Elektrotechniki PAN
38	18-21 czerwca 2002 r.	Kielce (Cedzyna)	Nowe konstrukcje, technologia, metody obliczeniowe	73	88	Politechnika Świętokrzyska, Komitet Elektrotechniki PAN
39	9-11 czerwca 2003 r.	Gdańsk (Jurata)	Silniki indukcyjne, maszyny o magnesach trwałych, programy nauczania	116	168	Politechnika Gdańska, Komitet Elektrotechniki PAN, IEEE Sekcja Polska, SEP Oddział Gdański
40	15-18 czerwca 2004 r.	Warszawa (Hajnówka)	Straty i sprawność w maszynach elektrycznych	81	89	Instytut Elektrotechniki, Politechnika Warszawska, Komitet Elektrotechniki PAN, IEEE Sekcja Polska
41	14-17 czerwca 2005 r.	Opole -- Wrocław// (Jarnołtówek)	Polowe i obwodowe metody symulacyjne, maszyny w elektroenergetyce	127	135	Politechnika Opolska, Komitet Elektrotechniki PAN, IEEE, Politechnika Wrocławska
42	3-6 lipca 2006 r.	Kraków	Silniki indukcyjne, maszyny synchroniczne i o magnesach trwałych – symulacja	86	101	AGH, Politechnika Krakowska, Komitet Elektrotechniki PAN

43	2-5 lipca 2007 r.	Poznań	Turbogeneratory, maszyny indukcyjne, maszyny o magnesach trwałych	87	120	Politechnika Poznańska, Komitet Elektrotechniki PAN, PTETiS, MULTIMOTO, ASTAT, H.Cegielski, MPK Poznań
44	17-20 czerwca 2008 r.	Wrocław (Szklarska Poręba)	Projektowanie, nowe konstrukcje i technologie maszyn, badania symulacyjne	94	110	Politechnika Wrocławska, Komitet Elektrotechniki PAN
45	23-26 czerwca 2009 r.	Rzeszów (Krasieczyn)	Silniki indukcyjne – modelowanie, współpraca z siecią, maszyny reluktancyjne	76	90	Politechnika Rzeszowska, PTETiS, BOBRME
46	21-24 czerwca 2010 r.	Gliwice (Ustroń)	Silniki indukcyjne, maszyny o magnesach trwałych, eksploatacja, optymalizacja maszyn synchronicznych	84	114	Politechnika Śląska, Komitet Elektrotechniki PAN
47	19-22 czerwca 2011 r.	Szczecin	Energetyka odnawialna, nowe konstrukcje i technologie maszyn i transformatorów, zagadnienia cieplne i mechaniczne	70	75	Zachodniopomorski Uniwersytet Technolog., PGE Górnictwo i Energetyka, Danfoss, Tespol, National Instruments
48	18-20 czerwca 2012 r.	Wrocław (Książ)	Maszyny o magnesach trwałych, elektromaszynowe elementy automatyki, badania symulacyjne maszyn i napędów	97	119	Politechnika Wrocławska, Komitet Elektr. PAN, Polska Sekcja IEEE, Oddz. Wrocławski PTETiS
49	17-19 czerwca 2013 r.	Gdynia – Gdańsk	Maszyny synchroniczne, liniowe, transformatory, indukcyjne (silniki i generatory – diagnostyka, modelowanie)	102	110	Akademia Morska, Politechnika Gdańska, SEP Oddział Gdański
50	22-25 czerwca 2014 r.	Kraków (Szczawnica)	Problemy eksploatacyjne maszyn dla energetyki – diagnostyka, badania i modelowanie, analizy polowe	102	89	Politechnika Krakowska, Komitet Elektrotechniki PAN, AGH, PTETiS, IEEE, SEP Oddział Krakowski

Rys. 7. Uzupełnienie (w stos. do opracowań [1, 2, 3, 4]) zestawienia sympozjów maszyn elektrycznych (SME), zorganizowanych w Polsce w latach 1965-2014

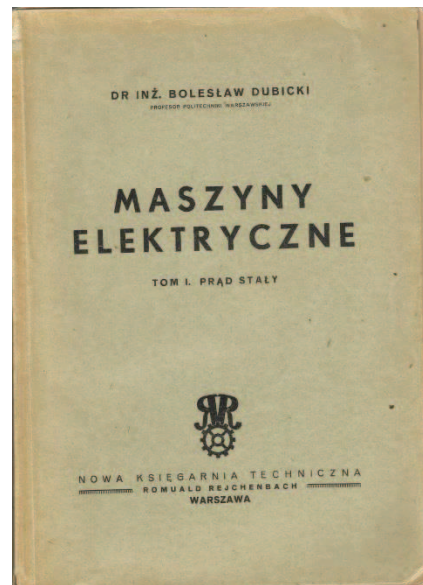
Rys. 8 Prof., dr h. c. Tadeusz Śliwiński (I.El.) – czł. PAN. Pełnił funkcje kierownicze w Instytucie Elektrotechniki oraz w Polskiej Akademii Nauk

Rys.9. Otwarcie sympozjum SME–35 w Kazimierzu Dolnym, poświęcone maszynom elektrycznym w energetyce (w Domu Dziennikarza). Siedzą od strony lewej prof. Kazimierz Zakrzewski dr h. c. – przewodniczący Komitetu Elektrotechniki PAN i dalej prof. Tadeusz Śliwiński dr h.c. , czł. PAN – prowadzący sesję

Rys. 10. Prof. Bolesław Dubicki (Politechnika Warszawska (1906–1990) – czł. PAN

Rys. 11. Pierwsza książka prof. Bolesława Dubickiego, mająca postać monografii – wydana w 1947 r.

Wymienieni trzej przedstawiciele – zasłużeni dla rozwoju nauki i techniki polskiej – stanowią czołówkę szerszego kręgu osób, które wniosły duży wkład w organizowanie i rozwój sympozjów maszyn elektrycznych. Z racji istniejących ograniczeń nie jest możliwe szczegółowe zaprezentowanie wszystkich zaangażowanych osób.